

Če ne greva v hribe, nisva prava

Za Petkove iz Mekinj pri Kamniku velja, da so zavezani hribom. Življenje staršev Urške in Marka ter otrok preprosto ni moglo voditi drugam kot k priročniku *Majhni koraki, veliki vrhovi*, ki ga je Urška namenila družinam, ki hodijo ali bi si želele hoditi po podobnih poteh. Gore niso cilj, gore so zadovoljstvo, od višjih leg pa Petkovih ni odvrnila niti Markova huda nesreča.

GREGA KALIŠNIK

Skupaj so ju spravile gore. Bilo je na planinskem taboru Vesele gorice na Dovjem, organiziranem za mlade planince. Takrat je bila Urška še v PD Idrija in na Gorenjsko je prišla po naključju. Marko je v to planinsko zgodbo padel, ko je postal podpredsednik PD Kamnik. Spoznal je, da je pri najstnikih spodbujanje za hribe nekoliko zamujeno in da je treba začeti z mlajšimi. Tako je prišel na Dovje.

Desetletje pozneje sta par in pri družini gre nekako takole: moji, tvoji, najini. Urška Petek ima iz prejšnje zveze dva otroka, Marko hčerko, ki zdaj z mamico živi v Švici, skupaj pa imata dvojčka. Živijo v Mekinjah pri Kamniku, od koder je Marko.

»Najprej nisva čisto natanko vedela, kaj bo iz tega nastalo, ampak vse skupaj je zelo hitro ubralo resno pot, vedela sva, da sva za skupaj,« pove Urška. Njuna pot ni bila strma, ni se bilo treba preveč matirati.

Gore so ju združile, gore lahko tudi razdružijo. »Hribi so okolje, kjer pridejo na plan primarne človekove lastnosti, potencirajo občutke. V hribeh pogostokrat res zelo spoznaš drug drugega, sploh v kriznih situacijah, nenazadnje pa spoznaš tudi sebe. Spoznaš sočloveka, partnerja, s kakšnimi odzivi pa nemalokrat presenetiš tudi sebe,« razmišlja Urška. Gore lahko dva človeka združijo ali pokažejo, da v dvojce ne bo šlo.

Višje lege pa lahko razdružujejo tudi resneje, včasih usodno. Marko je imel leta 2021 hudo nesrečo, kar je bilo zanj in za Urško huda preizkušnja. »Bil sem član izpitne komisije za alpiniste pri PZS, kate del je bila izpitna tura. Ponavadi smo kandidate pred turo spoznali tudi v živo, a ko sem začel voditi po hribeh, je za to zmanjkovalo časa.« Inštruktor je na izpit peljal nekoga, o katerem ni vedel nič. »Zelo težko se je navezati z nekom, ki ga ne poznaš, pa ne, da bi bil slab človek, a ne poznaš njegovih reakcij.«

PADEC

S kandidatom sta šla v steno Kalške gore, kandidat je v drugem raztežaju padel, sidrišče se je izpulilo in čez steno sta se kotalila do melišča. Marko se nesreče ne spomni, zgodbo sestavlja po pripovedi drugih. »Vrv naju je nekako povila skupaj, drug drugega sva imobilizirala. On je imel poškodovano nogo, ker ga je zategnila vrv, hemotoraks in počeno medenico, jaz nisem imel poškodovanih okončin,« pripoveduje. Po neznanski sreči sta padec preživela, mimo je po naključju prišla neka alpinistična pripravnica in poklicala pomoč. Bojda nista bila v nezavesti, a če ju dekle ne bi našlo ...

Marko je imel hudo poškodovano glavo, zlomljena skoraj vsa rebra, počeno vretenca, zmečkana jetra, zmečkano levo ledvico, počeno ledvično arterijo in pretres možganov. V možganskem deblu se je naredil hematoma, ko se je zmanjšal, se je naredil strdek in prišlo je do možganske kapi, ki je vplivala na Markov govor. »Moja desna glasilka ne deluje, včasih me tudi malo matra pri požiranju,« pravi.

Na intenzivni negi je bil en mesec. Tedaj sta z Urško že imela dvojčka, stara leto in pol. Ni se vedelo, kako se bo obrnilo z Markom, predvsem zaradi poškodb glave. »Po takšnih nesrečah naj bi bilo ključnih prvih 72 ur, a ravno takrat mi je nehaj odgovarjati, po telefonu pa je samo grgal,« se spominja Urška. In kako je doma predelovala črne dneve? »Grozno mi je bilo, vsak klic, zlasti z neznane številke, te pretrese do amena.«

Šele ko je prišel iz bolnišnice, se spominja Marko, je dojel, kaj se je dogajalo doma, ko ga ni bilo. »Človeka moraš imeti res rad, da zdržiš takšne stvari.« Govorimo o pogumu zdravih partnerjev, ki na bolnega oziroma poškodovanega čakajo doma. Marko si je zelo želel, da bi bil doma za drugi rojstni dan dvojčkov. Domov je prišel dan pred praznikom, »ampak sin ni hotel govoriti z menoj, ni razumel, zakaj me ni bilo«. Človek ve, kaj se dogaja njemu, kaj se dogaja drugim, spozna kasneje.

Kako je zdaj, po petih letih? »Ljudje mislijo, da sem isti, kot sem bil. Saj na zunaj skoraj sem, a sam vem, da nekaterih stvari ne zmorem več enako,« razloži. Recimo, da je na 80 odstotkih nekdanjih sposobnosti. Problem je mrtva glasilka, ker je imel zlomljena skoraj vsa rebra in pnevmotoraks, pa ima težave z dihanjem, napore mora prilagoditi. »Presenetil pa me je hrbet. Imel sem hematoma od riti do vratu, in ko se je strdek utekočil in so zadevo počrpali, se je začelo sprijemati in me zategovati, še na vece je bilo

problem iti,« se spominja. Začel je intenzivno telovaditi in šel na fizioterapijo. »Prva pomoč, gorski reševalci pa urgencia res špilajo, ko se odcepiš od bolnice, pa se delo šele začne. Če čakaš, da bo kdo od nekod prišel, si lahko invalid. Še zdaj, ko malo popustim pri vajah, se že pozna,« pripoveduje. Nekatere sitnosti bodo ostale, nekaterih se je navadil, nekatere se še izboljšujejo, vsako leto pa smo, vemo, starejši ...

BREZ HRIBOV NE BI BIL ON

Markova nesreča zakoncev Petek ni odvrnila od hribov. »Sodelavec me je vprašal: A ti ga še zmeraj pustiš v hribe? Odvrnila sem mu, da sva se z Markom v hribih spoznala, hribi so del naju. Kdo sem jaz, da bi mu lahko hribe vzela? Če bi to zahtevala, potem ne bi bil več on.«

Marko dodaja: »Z alpinizmom sem se toliko ukvarjal, da se znam zbrati tudi v ekstremnih situacijah, in to ti pove, da je včasih treba v življenju malo stisniti zobe. Kar me ob hoji v hribe ovira, sem že prilagodil, vse ostalo pa je povedala Urška. Midva nisva prava, če ne greva v hribe. Hribi nama ne dajo nekega rezultata, cilja, ampak notranje zadovoljstvo, da lahko sebe razvijaš na človeški ravni, v načinu življenja. Ne gre za hvaljenje s ciljem, bil sem tam, pa tam ...«

Zdaj pa se počasi spustimo k primarnemu namenu našega srečanja. Urška je napisala praktični priročnik z naslovom *Majhni koraki, veliki vrhovi*, planinski priročnik za starše in otroke od zibke do mladostništva. Predstavili so ga minulo sredo v planinskem domu na Uštah - Žerenku nad Moravčami. Petkova je dolgoletna vodnica PZS, načelnica mladinskega odseka, mentorica planinske skupine in že dolgo vzgaja mlade planince. Po poklicu je učiteljica razrednega pouka, poučuje v tretjem razredu OŠ Mengeš in je ves čas v stiku z otroki. »Izhajam iz hribovske družine iz Godoviča, oče je bil alpinist, reševalec, in že kot otroci smo spoznali hribe,« pripoveduje. Temu so bile namenjene tudi počitnice, najstništvo je preživljala prek hribov. Knjižica je uresničitev ideje o napotkih ravnanja družinam, ki niso nikoli hodile v gore, pa tudi hribovskim družinam, ki jim v višjih legah tudi kdaj zmanjka znanja in so v negotovosti.

Marko je bil dolgoletni predse-

dnik, zdaj je podpredsednik PD Kamnik, je alpinistični inštruktor in planinski vodnik, gorski reševalec in vodnik reševalnega psa. Ponesrečil se je teden dni po šolanju za gorskega vodnika z mednarodno licenco, po rehabilitaciji pa se je odločil, da v mednarodne gore ne bo vodil. »Gorski vodnik mora imeti rezervno v določenih stvareh, ne moreš z nekom, ki ga vodiš, biti na mejah svojih zmogljivosti in skrbeti še za drugega. Zato opravljam planinsko vodenje,« razloži. Na pobudo Matjaža Šerkezija se je lotil še turnega kolesarjenja, tudi tu ima vodniško licenco.

Njuna dvojčka Nace in Meta imata zdaj šest let, Urškina Lara 14 in Adi 17 let. Peterica živi skupaj v Mekinjah, Markova Eli jih ima 19. Vsi štirje, tudi peta, ko pride iz Švice v Slovenijo, z Urško in Markom hodijo v hribe. Otrokom takšnih staršev preostane kaj drugega ali tretjega? »Nikoli nisva pogojevala, da morajo z nama v hribe, najmlajša, če tako rečem, najina, skušava vzgajati z zgledom. Že od malega sva jima dala nahrbtnika in sta nosila igračke, to je bil naš vsakdan, nisva pa ju nikoli silila,« pravi Marko. S starejšimi je zgodba drugačna, sami se odločijo, kdaj in kam bodo šli. Markova hčerka v Švici turno smuča in pleza, Adi in Lara imata svoje hobije, a gresta vedno z veseljem v hribe. Če otroka v karkoli izrazito siliš, se mu bo slej ko prej uprlo na celi črti, imeti mora izbiro. Zelo pomembno je, da starši najdejo motivacijo, ki je pomembna otroku. »Z mladostniki morajo zraven prijatelji, kar je fajn, je pa dobro, da jih znaš usmeriti, da jim prideš malo naproti, če bo kakšen problem,« meni Urška.

Opis njihovega življenja nekako logično vodi v priročništvo. Urška v knjigi izpostavlja, zakaj sploh v gore z otroki, zakaj otroku približati planinstvo in kaj je dobro za določene starosti. Tu so praktični nasveti, kako reagirati v določenih situacijah, v določenem starostnem obdobju otrok, kako nastopiti kot starš. »Starši pogosto silimo naprej s svojimi ambicijami, izurjeni starševski planinci ob otroku ne znajo stopiti korak nazaj, svoje cilje še vedno izpolnjujejo, otrok pa od tega nima nič. Osem ur v nahrbtniku za mičkenega otroka je popolnoma brezpredmetno,« razlaga avtorica. Napaka je, da starši izhajajo iz

sebe. Izlet z otrokom spremeni turo in opremo, podaljša čas in počitke. Odsek, ki je za odraslega lahek, je lahko za otroka zelo težek, vreme se lahko hipoma spremeni.

Družin, ki z otroki hodijo v hribe, naj bi bilo vedno več, hribovski turizem se razvija, tudi na podlagi lepih fotografij na družbenih omrežjih. Ki pa so zavajajoče, ne vemo, kaj je za njimi – za njimi pa je resničnost.

UČENJE VZTRAJNOSTI

Zakaj sploh z otroki v gore? »Seveda so v hribih težave bližje, a če se dobro pripraviš, pozanimaš o cilju, veš, kako je otrok pripravljen, kaj ga pritegne ... V hribih so otroci v naravi, hoja je primarno gibanje. Grozno se sliši, a danes zelo veliko otrok ne zna hoditi,« pravi Urška, Marko pa dodaja: »Že sama hoja po razgibanem terenu je izziv, možgani delajo, vse je lažje.« Pri mladih danes manjka vztrajnosti, ugotavljata. Imamo veliko instant športov, s čimer ni nič narobe, a iz hribov se je še vedno treba vrniti, tudi če otrok po eni uri ne zmore več. To vztrajnost lahko mladi preslikajo na vse ravni življenja. »Starše na tečajih ponavadi skrbi za otroke, a izkaže se, da nimajo težav otroci, ampak straši. Če otrok vidi, da zmore, mu zraste samozavest, starši ga velikokrat podcenjujejo,« še pove Marko.

Med hojo v hribih, pravita sogaovornika, se lahko med otrokom in staršem stke posebna vez. Moraš sodelovati, odnosi se poglobijo. »Otrok pa mora vedeti, da hribi niso obveza. Tudi če greš dvakrat na leto, samo da se imaš tedaj fino,« razmišlja Urška.

Priročnik vsebinsko štarta že iz časa nosečnosti. »Otrok kondicijo pobira že iz matere, če je mati pomirjena v planinah, bo otrok v njej to zaznal, ob rojstvu mu bo to blizu,« razmišlja Urška. Nasveti segajo do 16. leta, ko se začne brisati meja med najstništvom in odraslostjo, če mislimo na fizično pripravljenost, pri psihični pa jim moramo starši, tako Urška, še vedno pomagati. Starostni sklopi si sledijo od nič do šest, šest do dvanajst mesecev, od leta do dveh, dveh do štirih, štirih do osmih, osmih do trinajstih in trinajstih do šestnajstih let.

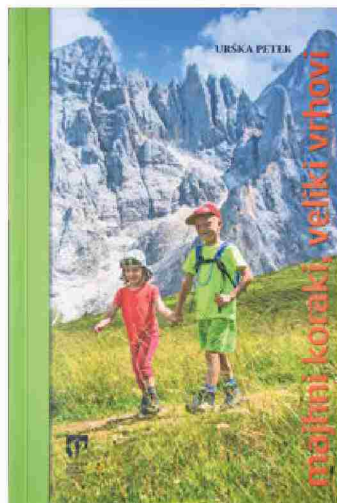
S hribov pa za konec na Ljubljanski grad. Leta 2000 sta tamkaj na Slovenski popevki zmagala The Twins s pesmijo *Glas srca*, druge so bile, mimogrede, Foxy Teens, tretja

Nuša Derenda. The Twins pa Marko Petek in Mojca Breclj. »Bilo je krajše obdobje, ko sem nastopal in spoznal glasbeno srenjo, pel sem in igral kitaro, a bolj sem se videl v hribih,« pravi Marko. Po nesreči je zaradi poškodovane glasilke težje. Saj še vzame kitaro v roke in doma ali na kakem taboru zapoje, a ni več tako, kot je bilo.

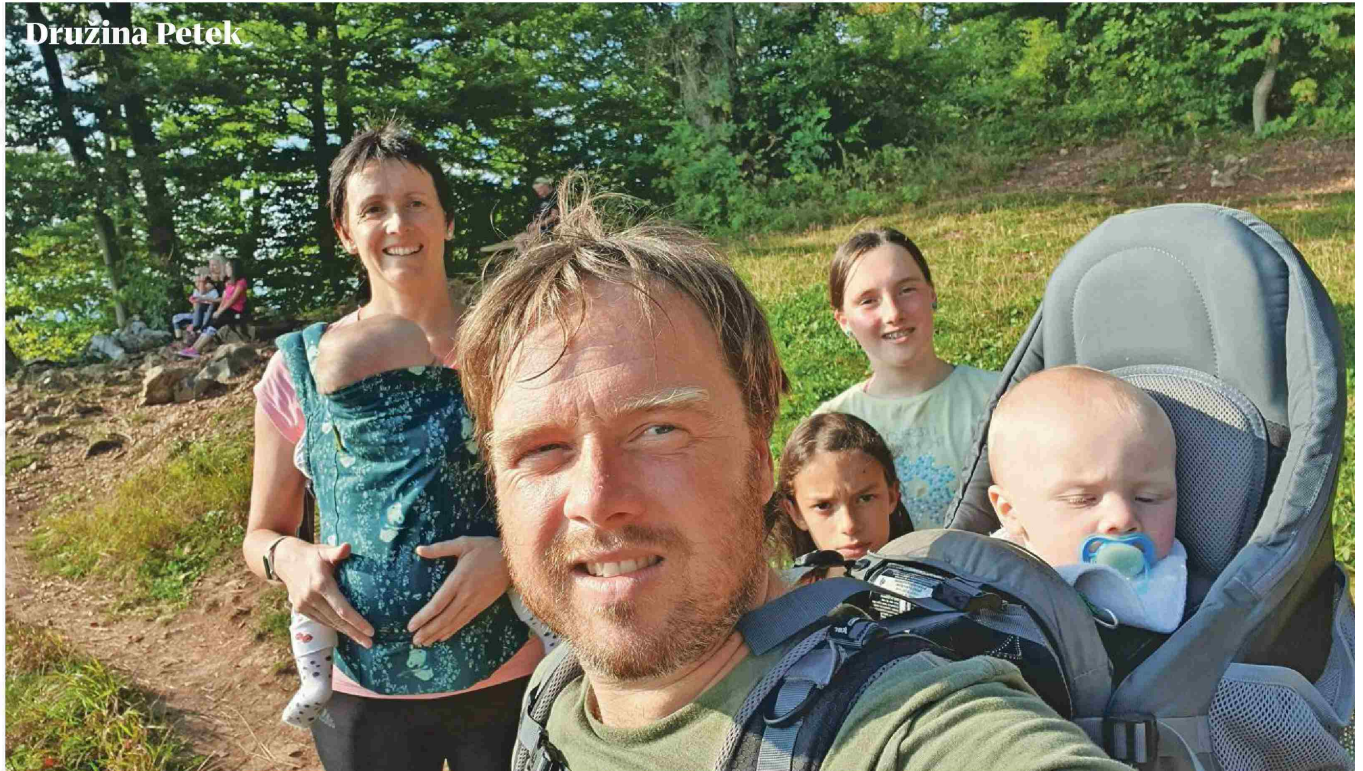
Urška in Marko sta vrhova izrazito planinske družine. In če ne bi več zmogla navzgor? »Bi si pa našla kaj drugega, vedno moraš imeti nekaj v rezervi,« skleneta malodane v en glas.

**URŠKA JE NAPISALA
PLANINSKI PRIROČNIK
MAJHNI KORAKI, VELIKI
VRHOVI ZA STARŠE IN
OTROKE OD ZIBKE DO
MLADOSTNIŠTVA.
HRIBI SO OKOLJE, KJER PRIDEJO NA PLAN PRIMARNE
ČLOVEKOVE LASTNOSTI, POTENCIRAJO OBČUTKE.
V HRIBIH POGOSTOKRAT RES ZELO SPOZNAŠ
DRUG DRUGEGA, SPLOH V KRIZNIH SITUACIJAH,
NENAZADNJE PA SPOZNAVAŠ TUDI SEBE.**

**URŠKA PETEK
MARKO JE IMEL HUDO
POŠKODOVANO GLAVO,
ZLOMLJENA SKORAJ
VSA REBRA, POČENO
VRETENCE, ZMEČKANA
JETRA, ZMEČKANO
LEVO LEDVICO, POČENO
LEDVIČNO ARTERIJO IN
PRETRES MOŽGANOV.**

Obvezno branje za starše

Družina Petek

Petkovi na svojem FOTOGRAFIJI OSEBNI ARHIV

